

Til Frederikshavn OWF
Att: Andreas Karhula Lauridsen
akl@europeanenergy.dk

Kontor/afdeling
Center for vedvarende energi

Dato
26-10-2022

J nr. 2019 / 82737

Tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Frederikshavn Havvindmøllepark (herefter ”etableringstilladelse”)

Indholdsfortegnelse

AFGØRELSE OM TILLADELSE TIL ETABLERING AF FREDERIKSHAVN	
	HAVVINDMØLLEPARK 2
1.	GENERELLE VILKÅR 3
2.	VILKÅR FOR ETABLERINGSTILLADELSEN 6
2.1	GENERELT 6
2.2	KOORDINATER OG FYSISK UDFORMNING 7
2.3	MILJØHENSYN I FORBINDELSE MED ANLÆGSARBEJDET 8
2.4	FORSVARET, RADAR OG UXO'ER 12
2.5	FISKERI 15
2.6	KULTURARV 16
2.7	HENSYN TIL ANDRE AKTIVITETER PÅ HAVET 16
2.8	AFMÆRKNING AF MØLLER 17
2.9	MILJØ- OG SEJLADSHENSYN I FORBINDELSE MED ETABLERING AF DET INTERNE LEDNINGSANLÆG M.V. 19
2.10	ØVRIGE MILJØKRAV 20
2.11	SERVICERING, ARBEJDSMILJØ, BEREDSKAB MV. 21
2.12	NEDTAGELSE OG AFVIKLINGSPLAN SAMT SIKKERHEDSSTILLELSE 23
3.	TILSYN 26
4.	DIREKTE OG INDIREKTE OVERDRAGELSE AF TILLADELSEN 29
4.1	OVERHOLDELSE AF TILLADELSENS VILKÅR..... 30
5.	AFGØRELSENS BEGRUNDELSE..... 31
6.	SAGSFORLØB 38
7.	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEADGANG 41

Energistyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Afgørelse om tilladelse til etablering af Frederikshavn Havvindmøllepark

Energistyrelsen giver hermed tilladelse til, at Frederikshavn OWF ApS (herefter "FOWF") igangsætter anlægsarbejdet for etablering af elproduktionsanlægget Frederikshavn Havvindmøllepark (herefter Frederikshavn Havvindmøllepark).

Tilladelsen meddeles i henhold til § 25 i lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1791 af 2. september 2021 (herefter VE-loven). Tilladelsen udgør en tilladelse i henhold til § 25 i VE-loven for den del af projektet inklusiv internt opsamlingsnet, der er beliggende på havet.

Afgørelsen er truffet på baggrund af Frederikshavn OWF's ansøgning om etableringstilladelse af den 20. maj 2022 og miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark af 7. april 2022 med tilhørende baggrundsrapporter. Rapporten beskriver det konkrete projekts forventede indvirkninger på miljøet i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 20. I grundlaget for afgørelsen indgår desuden de foranstaltninger, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, som en integreret del af projektet og har til hensigt at mindske projektets forventede påvirkninger.

Afgørelsen er desuden truffet på baggrund af Energistyrelsens udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten til FOWF af den 26. november 2019, som senere er erstattet af en opdateret udtalelse af 1. marts 2021, samt Energistyrelsens afgørelse af 26. april 2022 om godkendelse af forundersøgelsesrapporten bestående af en miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark. Endeligt er afgørelsen truffet på baggrund af den offentlige høring af miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark, herunder de høringssvar og høringsnotater, der er udarbejdet som en del af høringen. Der henvises til afsnittet nedenfor for en nærmere redegørelse om den offentlige høring af miljøkonsekvensrapporten for Frederikshavn Havvindmøllepark.

FOWF har med nærværende tilladelse ret til at igangsætte anlægsarbejdet i henhold til § 25 i VE-loven og § 25 i miljøvurderingsloven under hensyn til de i tilladelsen anførte vilkår. Tilladelsen må dog først udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Etableringen og driften af Frederikshavn havvindmøllepark skal ske inden for rammerne af ansøgningen om etableringstilladelse af 20. maj 2022, miljøkonsekvensrapporten af 7. april 2022 for Frederikshavn Havvindmøllepark og vilkårene fastsat i nærværende tilladelse.

Nærværende tilladelse regulerer kun den del af projektet med internt opsamlingsnet, der er beliggende på havet. For så vidt angår den del af det interne opsamlingsnet, der er beliggende på land, henvises til tilladelse af 26. oktober 2022 udstedt af Frederikshavn Kommune.

1. Generelle vilkår

Det følger af VE-lovens § 25, stk. 3, at Energistyrelsen kan fastsætte vilkår for tilladelsen ud fra en række administrative, økonomiske, tekniske, sikkerheds- og miljømæssige hensyn. Afgørelsen omfatter derudover vilkår om indhentelse af nødvendige oplysninger for at sikre overholdelse af vilkårene i nærværende tilladelse.

Tilladelsen efter § 25 i lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1791 af 2. september 2021, gives på følgende vilkår:

- 1.1. Projektet skal etableres i overensstemmelse med miljøkonsekvensrapporten af 7. april 2022, ansøgning om etablering af 20. maj 2022, samt vilkår stillet i denne tilladelse.
- 1.2. FOWF skal etablere havvindmølleparken med tilhørende internt opsamlingsnet frem til ilandføringspunktet på kysten, dvs. kablerne, der forbinder møllerne på havet og kabelføring frem til ilandføringspunktet.
- 1.3. FOWF skal senest fire uger efter udstedelsen af denne tilladelse indsende detaljeret tidsplan til Energistyrelsen for gennemførelsen af projektet.
- 1.4. Energistyrelsen skal løbende orienteres om væsentlige afvigelser i forhold til den tidsplan, som FOWF har fremsendt til Energistyrelsen jf. vilkår 1.3.

- 1.5. FOWF skal selv ansøge om andre eventuelle relevante tilladelser i henhold til anden lovgivning. Energistyrelsen vejleder om den administrative proces som one-stop shop myndighed for VE-anlæg på havet.
- 1.6. FOWF skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler, der finder umiddelbar anvendelse.
- 1.7. Denne tilladelse fritager ikke i øvrigt FOWF for et eventuelt opstået civilretligt ansvar i forbindelse med elproduktionsanlæggets tilstedeværelse. Tilladelsen indeholder ej heller garanti for de foreslåede konstruktioners sikkerhed eller stabilitet.
- 1.8. Energistyrelsen forbeholder sig ret til at kræve sikkerhedsmæssigt rimeligt begrundede ændringer af anlæggene forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.
- 1.9. FOWF må ikke uden Energistyrelsens tilladelse foretage væsentlige ændringer eller udvidelse af elproduktionsanlægget efter, at denne tilladelse er meddelt.
- 1.10. FOWF er forpligtiget til at vedligeholde anlægget, således at det er i driftsmæssig god og forsvarlig stand.
- 1.11. FOWF skal tegne forsikring til dækning af de skader, som FOWF eller andre personer på vegne af FOWF forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed.
- 1.12. FOWF skal ansøge om tilladelse til, at Frederikshavn havvindmøllepark kan tages i drift med henblik på udnyttelse af vindenergien efter § 29 i VE-loven. Dette kan tidligst ske, når anlægsarbejdet er påbegyndt, og senest to måneder før levering af den første kWh fra den første havvindmølle til det kollektive elforsyningsnet. Produktion af el, som leveres til det kollektive elforsyningsnet, må ikke foregå før elproduktionstilladelsen, jf. § 29 foreligger. Det er en forudsætning for at opnå tilladelsen efter § 29, at FOWF kan dokumentere i en redegørelse, at alle vilkår i denne tilladelse er opfyldt, eller vil blive det,

jf. VE-lovens §§ 25 og 29, stk. 2. Redegørelsen skal forelægges Energistyrelsen i forbindelse med ansøgningen om tilladelse efter § 29 i VE-loven.

1.13. Ved etableringen af Frederikshavn Havvindmøllepark skal alle havvindmøller være i drift senest 5 år fra udstedelsen af denne tilladelse.

1.14. FOWF skal senest 1 måned efter udstedelsen af nærværende tilladelse fremsende dokumentation for, at EE har udstedt en ubetinget og uigenkaldelig støtteerklæring om, at de økonomisk vil bistå FOWF med opførelse, vedligeholdelse, drift og administrationen af Frederikshavn Havvindmøllepark.

1.15. FOWF skal senest den 1.april 2023 fremsende dokumentation for, at der foreligger en projektf finansiering til etableringen af Frederikshavn Havvindmøllepark.

1.16. FOWF skal indgå en drift og vedligeholdelsesaftale (også kaldt operation & maintenance herefter "O&M aftale") med en virksomhed, som er registreret hos Energistyrelsen, og, som er certificeret til at udføre service og vedligeholdelse af havvindmøller.

1.17. Vedligeholdelse af Frederikshavn Havvindmøllepark skal overholde regler og krav i bekendtgørelse nr. 1773 af 30. november 2020 om teknisk certificering og servicering af vindmøller m.v.

1.18. O&M aftalen skal fremsendes til Energistyrelsen senest 3 måneder efter udstedelse af denne tilladelse.

1.19. Indehaver af tilladelsen skal til stadighed råde over den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at drive Frederikshavn Havvindmøllepark samt tilhørende ledningsnet og ilandføring.

1.20. Tilladelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone.

Tilladelsen er således ikke til hinder for, at der inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end FOWF at gennemføre andre former for aktiviteter end de i denne tilladelse omfattede. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af denne tilladelse.

2. Vilkår for etableringstilladelsen

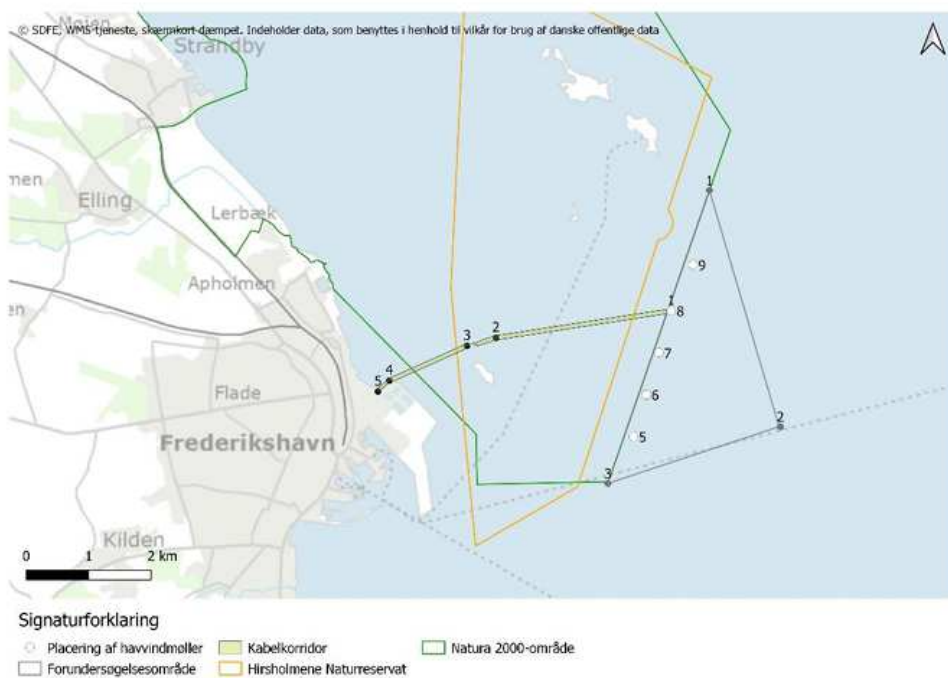
2.1 Generelt

- 2.1.1 Det er FOWF's ansvar at sikre, at projektet holder sig inden for rammerne af den godkendte miljøkonsekvensrapport af 7. april 2022 for Frederikshavn havvindmøllepark, samt det tilhørende høringsnotat af 26. marts 2022.
- 2.1.2 Ved projektændringer skal de til enhver tid gældende regler for miljøvurdering af konkrete projekter følges. Projektændringer, der ikke er indeholdt i miljøkonsekvensrapporten af 7. april 2022 og nærværende tilladelse, og som kan have væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, må ikke igangsættes uden tilladelse fra Energistyrelsen. Dette vil kræve en supplerende miljøvurdering eller afgørelse fra Energistyrelsen om, at projektændringer ikke kan forventes at medføre væsentlige miljøpåvirkninger.
- 2.1.3 Etablering af kabler i kystområdet skal ske i koordination med Kystdirektoratet.
- 2.1.4 Havvindmøllerne skal, når de tilsluttes det kollektive elnet, opfylde kravene til teknisk certificering af vindmøller. Dette medfører blandt andet, at der skal foreligge dokumentation for, at havvindmølleanlægget er certificeret, jf. bekendtgørelse nr. 1773 af 30. november 2020 om teknisk certificering og servicering af vindmøller m.v. Projektcertifikatet skal foreligge snarest muligt efter idriftsættelsen, og senest 3 måneder efter at alle vindmøller er i drift.

2.2 Koordinater og fysisk udformning

2.2.1 Havvindmøllerne skal etableres jf. nedenstående oplyste koordinater (WGS84).

Forundersøgellesområde			Kabelkorridor			Vindmøllekoordinater		
ID	X	Y	ID	X	Y	ID	X	Y
1	598 387	6 371 624	1	597 775	6 369 698	5	597 172	6 367 687
2	599 521	6 367 843	2	594 971	6 369 266	6	597 373	6 368 357
3	596 761	6 366 937	3	594 509	6 369 137	7	597 576	6 369 027
			4	593 265	6 368 581	8	597 775	6 369 698
			5	593 084	6 368 407	9	598 122	6 370 435

2.2.2 Møllerne skal være lysegrå (RAL 7035 eller tilsvarende). Den nederste dele skal være gule fra havoverfladen til en højde, som afklares med Søfartsstyrelsen. Endvidere skal vindmøllerne forsynes med reflekterende

nummer/bogstav og have omløbsretning med uret set fra luv. Tekniske installationer skal gerne være placeret f.eks. i mølletårnet, således at vindmøllen fremstår som en homogen konstruktion. Med homogen konstruktion skal forstås, at konstruktionens visuelle udtryk set fra land fremstår homogent. Endvidere skal minimumshøjden fra nederste vingespids på møllerne til havoverfladen (HAT) være på 20 meter.

- 2.2.3 Der skal anvendes oliefrit kabel til interne ledningsanlæg (internt opsamlingsnet) for at forebygge risiko for efterfølgende forurening, og anlægget skal indrettes med anordninger til opsamling af eventuelle olielækager.

2.3 Miljøhensyn i forbindelse med anlægsarbejdet

- 2.3.1 Med det formål at beskytte marine pattedyr mod skadelige effekter af undervandsstøj gælder nærværende vilkår samt vilkår 2.3.2-2.3.6 for undervandsstøj i forbindelse med installation af fundamenter:

- a. FOWF skal anvende boblegardiner (eller tilsvarende støjdæmpning) i forbindelse med nedramningen.
- b. FOWF skal foretage nedramningen, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten med blød opstart af nedramningen (betegnes en softstart-procedure).
- c. Nedramning af monopæle skal ske uden for marsvins ynglesæson (maj-august).

- 2.3.2 Den såkaldt kumulerede artsspecifikt frekvensvægtede SEL fra hver enkelt installationssekvens må ikke overstige tærskelværdien for PTS (permanent hørenedsættelse) i en afstand af mere end 200 m fra installationen uden anvendelse af akustiske bortskræmningsmidler (ADD). Dette krav gælder, og skal dokumenteres for alle arter af marine pattedyr, som er relevant for det projektspecifikke område. Hvis en PTS afstand på maksimalt 200 m

ikke kan overholdes, skal der foretages en prognose for brug af ADD, hvorudfra den acceptable PTS afstand kan beregnes. Beregning af den artsspecifikt frekvensvægtede SEL og en eventuel prognose for ADD skal udføres i henhold til Energistyrelsens "Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles" af 2022. Endvidere skal fremgangsmåden, både inden installation og i forbindelse med selve installationen af pælene, også følges. De nærmere bestemmelser for beregning af kumuleret SEL samt krav til støjprognostisering, kontrolmålinger, dokumentation og øvrige tekniske forhold fremgår tillige af "Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles."

2.3.3 På et af FOWF valgt tidspunkt, dog senest 3 måneder før anlægsarbejdet vedr. den første installationsrunde påbegyndes, indgives følgende oplysninger med omfang og indhold som beskrevet i "Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles", til Energistyrelsen:

- a. En opdateret prognose for kildestøjniveau og udbredelse af støj fra fundamenter fra den første installationsrunde.
- b. En prognose for støjpåvirkning fra eventuelle akustiske bortskræmningsmidler der anvendes før, under og efter installationen af hvert fundament.
- c. Angivelse af hvilke støjdæmpende foranstaltninger, der planlægges taget i anvendelse i henhold til prognose og hvilke, der planlægges holdt i reserve for det tilfælde, at prognosen viser sig at underestimere støjen.
- d. Et program for kontrolmålinger i forbindelse med installationen af de prognosticerede fundamenter, herunder hvordan FOWF vil sikre at leve op til de opstillede vilkår.

2.3.4 I forbindelse med selve installationen af fundamenter skal følgende procedure anvendes:

- a. I forbindelse med installation af det første fundament udføres kontrolmålinger af undervandsstøjen. Hvis

støjudbredelseskonstanterne er valideret forinden, kan den faktiske kumulerede SEL beregnes umiddelbart i forlængelse af installationen af hvert enkelt pæl. Ellers skal støjudbredelseskonstanterne valideres og herefter skal den faktiske kumulerede SEL beregnes. FOWF skal være i besiddelse af en kvalitetssikret værdi for den faktiske kumulerede SEL, før næste skridt kan tages. Kontrolmålinger og beregning af artsspecifikt frekvensvægtede kumulerede SEL skal følge retningslinjerne i ”Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles.” (Energistyrelsen 2022).

- b. Hvis den faktiske kumulerede SEL ikke overskrider tærskelværdien, kan installationsarbejdet gå videre som planlagt. Hvis den faktiske kumulerede SEL derimod overskrider tærskelværdien, så skal FOWF søge at finde årsagerne til denne afvigelse og udføre korrigerende foranstaltninger, herunder justere på installationsmetodik. Når dette arbejde er udført, kan det næste fundament installeres (se dog forbehold her for i punkt c nedenfor). Der skal i dette tilfælde også udføres kontrolmålinger af undervandsstøj for dette fundament og så fremdeles, indtil sidste fundament i første installationsrunde er installeret.
- c. Når installation af den første pæl er tilendebragt, udarbejdes en detaljeret rapport til Energistyrelsen vedrørende kontrolmålinger og eventuelle justeringer af støjprognosen og af installationsmetodik. I det tilfælde, at FOWF er nået frem til en installationsmetodik, der ved kontrolmåling og eventuel justering af støjprognosen kan dokumenteres at overholde tærskelværdien for alle fundamenter, kan installationsarbejdet umiddelbart gå videre til næste pæl, og skal ikke afvente Energistyrelsens behandling af den indsendte rapport. I det tilfælde, at FOWF ikke kan dokumentere ved kontrolmåling og støjprognose, at tærskelværdien overholdes, skal FOWF bringe substantielle metoder til nedbringelse af undervandsstøjen i forslag samt udarbejde en revideret prognose i tillæg til rapporten. Forslag med forbedret metode til reduktion af undervandsstøj indsendes til Energistyrelsens godkendelse. Installation af næste pæl med

forbedrede metoder kan først påbegyndes, når Energistyrelsens godkendelse af forslag og prognose foreligger.

- 2.3.5 Ved afslutningen af det samlede installationsarbejde indsendes til dokumentation en detaljeret rapport om samtlige kontrolmålinger til Energistyrelsen.
- 2.3.6 Ovenstående pkt. 2.3.2-2.3.5 gentages ved installation og de to fundamenter, der skal installeres tidsforskudt af de første tre fundamenter.
- 2.3.7 For øvrige anlægsaktiviteter, der forårsager undervandsstøj, gælder at den artsspecifikt frekvensvægtede kumulerede SEL fra hver enkelt anlægsaktivitet ikke må overstige tærskelværdien for PTS i en afstand af 200 m. Artsspecifikke tærskelværdier forefindes i ” Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles”; Energistyrelsen 2022.
- 2.3.8 Med henblik på en monitoring af impulsstøj fra anlægsaktiviteter (pile driving, air guns, etc.), skal der ske en indrapportering af disse aktiviteter til Energistyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, som har forårsaget impulsstøjen. Et indrapporteringsskema, som skal anvendes ved indrapportering af undervandsstøjen skal rekvireres hos Energistyrelsen. Indsamling af data sker som et led i Danmarks forpligtigelser i Havstrategidirektivet om monitorering og vurdering af miljøtilstanden af de danske havområder.
- 2.3.9 FOWF skal fastlægge retningslinjer for transport, herunder faste transportveje ind og ud af vindmølleområdet både i luften og til søs, der kan bidrage til at reducere støj- og forstyrrelseseffekten især af hensynet til marine pattedyr og områdets fuglebestande.
- 2.3.10 FOWF skal følge regler i havmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1165 af 25. november 2019 med senere ændringer, herunder bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmaterialer, samt regler udstedt i medfør af

miljøbeskyttelsesloven med senere ændringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022, herunder regler i bekendtgørelse nr. 135 af 7. februar 2019 om støj fra vindmøller.

- 2.3.11 FOWF skal overholde reglerne i kemikalieloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 244 af 17. februar 2022 med senere ændringer. Ved valg af begroningshæmmende midler herunder antifouling maling (biocider) skal Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 med senere ændringer om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (Biocidforordningen) overholdes. Dermed kan der kun anvendes midler indeholdende aktive stoffer og produkter godkendt til formålet.

2.4 Forsvaret, radar og UXO'er

- 2.4.1 Opførelsen af projektet kan påvirke Forsvarets radar- og radiokommunikationssystemer. Vurderingen af, hvorvidt havvindmølleparken vil afstedkomme betydende gener for Forsvarets radar- og radiokommunikationssystemer, baseres på nærmere analyser af havvindmølleparkens mulige påvirkninger.

Analysearbejdet skal gennemføres på FOWF's regning af et af Forsvaret godkendt firma med udgangspunkt i "EUROCONTROL Guidelines on How to Assess the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors". Analyseresultaterne overdrages af udfærdiger direkte til Forsvaret, som med baggrund i analyseresultaterne fastlægger behovet for evt. nødvendige afværgeforanstaltninger.

Forsvaret vil først kunne træffe endelig beslutning om de nødvendige afværgeforanstaltninger, når FOWF's beslutning om havvindmølleparkens endelige design (mølletype, -tæthed og opstillingsmønster) foreligger. Det påhviler derfor FOWF at holde forsvaret løbende orienteret om fremdriften i projektet, idet FOWF's projekt-/milepælsplan for havvindmølleparkens etablering er rammesættende herfor.

2.4.2 I tilfælde af, at havvindmølleparken afstedkommer forringelser i kvaliteten af den nuværende radarovervågning og radiokommunikation, hvilket afgøres af Forsvaret, skal FOWF indgå aftale med Forsvaret om de nødvendige afværgeforanstaltninger, som kan omfatte alt fra opdatering af eksisterende hardware og/eller software til mere omfattende anskaffelser af supplerende radarer og radiokommunikationsudstyr og/eller software. Forsvaret afgør hvilke afværgeforanstaltninger, der er nødvendige.

Sådanne afværgeforanstaltninger foretages ligeledes for FOWFs regning både ift. etablering, drift og vedligeholdelse og senere udfasning/erstatningsanskaffelse og har ikke opsættende virkning på havvindmølleprojektet, medmindre havvindmølleparken efter Forsvarets vurdering i alvorlig grad vil kunne påvirke varetagelsen af forsvarrets myndighedsopgaver.

2.4.3 Forsvaret kan tillige efter behov iværksætte midlertidige afværgeforanstaltninger, der er nødvendige for at opretholde kvaliteten af den nuværende radarovervågning, indtil de nødvendige, permanente afværgeforanstaltninger er etableret og idriftsat. Midlertidige afværgeforanstaltninger foretages ligeledes for FOWFs regning, hvis Forsvaret bestemmer det, og har ikke opsættende virkning på havvindmølleprojektet, medmindre havvindmølleparken efter Forsvarets vurdering i alvorlig grad vil kunne påvirke varetagelsen af forsvarrets myndighedsopgaver.

2.4.4 På Forsvarets forlangende kan Forsvarets krav om midlertidige og permanente afværgeforanstaltninger tinglyses som servitut på havvindmølleparken.

Ved identificering af UXO (Potentielle UnXploded Ordnance) i området skal arbejdet øjeblikkeligt standses, og Forsvarskommandoen (FKO) skal kontaktes via Forsvarets Operationscenter, jf. § 14 i bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i de danske farvande. I forbindelse med UXO bør nedenstående kontaktoplysninger til Forsvarets Operationscenter benyttes:

Navn:	Telefon:	e-mail:
Vagthavende officer:	+45 728 50380	FKO-KTP-NMOC-VO@mil.dk
Maritime Assistance Service:	+45 728 50371	mas@sok.dk
Vagtholdsleder:	+45 728 50332	
Omstilling:	+45 728 12300	

Kontaktoplysninger til det firma eller de skibe, som skal udføre arbejde i området, skal gøres tilgængelige for Forsvarets Operationscenter via den myndighed, der udsteder tilladelsen.

Det er Forsvarskommandoen, der varetager opgaven med at uskadeliggøre sprængfarlige genstande som nævnt herover, hvortil det er FOWF, der dækker Forsvarskommandoens udgifter i forbindelse med denne uskadeliggørelse.

2.4.5 FOWF har i forbindelse med forundersøgelser gennemført UXO surveys. Hvis der under etableringen af linjeføringer, mølleplaceringer samt tilhørende anlæg er områder, der ikke er dækket af førnævnte UXO surveys, så skal der foretages supplerende UXO survey, inden etableringsarbejdet påbegyndes.

Resultatet af en UXO survey skal fremsendes til Forsvarskommandoen med angivelse af, hvad der er fundet, position (Geografiske koordinater i grader og decimal minutter (XX0 XX.XXXX' N, XX0 XX.XXXX' E) i datum WGS 84), vanddybde eller havbundsdybde. Resultaterne skal indsendes som en selvstændig rapport, hvis format aftales nærmere med Forsvarskommandoen. Forsvarskommandoen svarer med de

bemærkninger, der måtte være vedrørende genstande, der skal undersøges nærmere.

Såfremt der forefindes genstande, der skal bortsprænges, foretages en nærmere undersøgelse i samarbejde med Søværnets Dykkertjeneste. FOWF stiller platform, mandskab og udstyr til rådighed for gennemførelse af denne. Søværnets Dykkertjeneste stiller med personel og materiel til udførelse af fjernelsen af evt. farlige genstande. Der afregnes jf. gældende praksis på området.

2.5 Fiskeri

- 2.5.1 FOWF skal tage kontakt til erhvervsfiskerne, herunder gennem Danmarks Fiskeriforening og evt. øvrige lokale erhvervsfiskere med henblik på at tilrettelægge anlægsaktiviteterne, så fiskeriet ikke påvirkes unødigt.
- 2.5.2 FOWF skal tage kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning efter fiskerilovens §§ 76-80, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 21. marts 2019 med senere ændringer for så vidt angår dokumenterede tab. Spørgsmål om fiskerilovgivningen kan rettes til Fiskeristyrelsen.
- 2.5.3 Erstatningsforhandlingerne varetages enten direkte med de erhvervsfiskere, der normalt udøver erhvervsmæssigt fiskeri på stedet, og hvis indtjening vil blive berørt, Danmarks Fiskeriforening eller anden relevant forening, som de berørte erhvervsfiskere har givet fuldmagt til at varetage forhandlingerne på deres vegne. Erstatningssummen skal tilfalde de berørte erhvervsfiskere under hensyntagen til den respektive forening, som eventuelt varetager forhandlingerne.
- 2.5.4 Spørgsmålet om erstatning for gener for fiskeriet under anlægsfasen og for permanente tab og størrelsen af den eventuelle erstatning, bør så vidt muligt fastlægges inden anlægsfasen.

2.6 Kulturarv

2.6.1 Arbejdet indstilles straks, hvis der stødes på beskyttede kulturlevn – det være sig fortidsminder eller historiske skibsvrag - eller hvis FOWF bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter jf. lovebekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 med senere ændringer (museumsloven), § 29 h stk. 1. Fundet og oplysningerne skal straks meddeles til Slots- og Kulturstyrelsen Fortidsminder, Hammerichsgade 14, 1611 København, telefon +45 33 95 42 00.

2.7 Hensyn til andre aktiviteter på havet

- 2.7.1 Anlægsarbejderne skal koordineres med Søfartsstyrelsen af hensyn til udsendelse af relevante oplysninger til skibsfarten gennem Efterretninger for Søfarende. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, for så vidt angår diverse arbejder til søs samt tilhørende vurderingsskema "Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs".
- 2.7.2 Sejlads mellem møllerne i driftsfasen skal være tilladt. I anlægsfasen vil sejlads i arbejdsområdet være forbudt, hvorfor eventuelle dokumenterede ekstraomkostninger forbundet med Kystdirektoratets sejlads til råstofvindingsområder relateret til dette, skal kompenseres af FOWF.
- 2.7.3 Møllefundamenter skal udformes på en "kollisionsvenlig" måde, således at unødige skader på skibe undgås ved eventuel påsejling. Det er op til FOWF overfor Søfartsstyrelsen at godtgøre, at det valgte fundament er sikkert.
- 2.7.4 Permanent søfartsafmærkning af parken skal være godkendt af Søfartsstyrelsen, senest 3 måneder før etableringen påbegyndes. FOWF skal ved fremsendelse af dokumentation i forbindelse med tilsyn, jf. afsnit 4, indsende dokumentation for Søfartsstyrelsens godkendelse af afmærkningen.

- 2.7.5 Midlertidig afmærkning af arbejdsområder m.v. skal være godkendt af Søfartsstyrelsen mindst 3 måneder før at anlægsarbejdet påbegyndes.
- 2.7.6 I anlægsfasen oprettes forbudszoner til overholdelse af orden og forebyggelse af fare omkring havvindmølleparken. Der skal ansøges herom hos Søfartsstyrelsen senest 3 måneder forud for anlægsarbejdets begyndelse.
- 2.7.7 Anvendte arbejds- og afviserfartøjer skal følge Søfartsstyrelsens regler om udstyr, bemanning m.v.

2.8 Afmærkning af møller

- 2.8.1 FOWF skal følge Søfartsstyrelsens opstillede vilkår vedrørende afmærkning før, under og efter etablering samt korrekt placering af fundamenter og kabler og underretning af arbejdstidspunkter m.m., jf. "Søfartsstyrelsens forventede krav til midlertidigt arbejdsområde samt midlertidig og permanent afmærkning mv".
- 2.8.2 Hver enkelt havvindmølle skal endvidere kunne identificeres ved hjælp af tal/bogstaver på mølletårnet. Disse tal/bogstaver skal være af en passende størrelse (0,5-1 meter). Konkrete forslag skal godkendes af Søfartsstyrelsen sammen med den øvrige søfartsafmærkning på grundlag af reglerne i bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande samt tilhørende vurderingsskema "Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs".
- 2.8.3 For havvindmøller henvises endvidere til bekendtgørelse nr. 1466 af 29. juni 2021 om farvandsafmærkning i dansk og grønlandsk afmærkningsområde m.v. samt publikationerne "Afmærkning af danske farvande" og "IALA Recommendation 139 on the Marking of Man-Made Offshore Structures".

- 2.8.4 Hvis arbejdssejlads mellem havn og havvindmøllepark krydser en sejlroute, så kan Søfartsstyrelsen evt. oprette en sejladskorridor, som arbejdsfartøjer skal følge.
- 2.8.5 Havvindmøller, der er højere end 100 meter over havet, skal inden etableringen anmeldes til og godkendes af Trafikstyrelsen, jf. § 67 a i lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 1149 af 13. oktober 2017 med senere ændringer. Trafikstyrelsen udsteder herefter en attest på projektet, som indeholder kravene til lysafmærkningen.
- 2.8.6 Der skal påføres lysafmærkning i henhold til forskrifterne i "Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) 3-11", som findes på www.trafikstyrelsen.dk. Følgende standardkrav gælder ifølge BL 3-11: Vindmøller langs havvindmølleparkens perimeter og i selve havvindmølleparken markeres med et permanent rødt lys af lav intensitet (mindst 10 candela). Lyset placeres på toppen af nacellen og synligt fra retninger 360 grader horisontalt omkring nacellen, hvilket ofte kræver, at der skal installeres to lanterner på hver nacelle. Vindmøller placeret i knæk og hjørner af havvindmølleparkers perimeter skal afmærkes med 20.000 candela hvidt lys i dagtimerne og 2.000 candela blinkende, rødt lys om natten. Afmærkning for luftfarten må ikke kunne genere søfarten.
- 2.8.7 Der skal om muligt i henhold til Trafikstyrelsens regler benyttes mindre forstyrrende afmærkning og om muligt afmærkning, der er styret af radar eller anden teknisk løsning og dermed kan mindske den visuelle påvirkning, når der ikke er fly i nærheden. Dette skal afklares med Trafikstyrelsen.
- 2.8.8 Såfremt der bruges kraner på over 150 m i anlægsfasen vil disse skulle anmeldes og godkendes af Trafikstyrelsen inden de tages i brug.
- 2.8.9 FOWF afholder udgifter til afmærkning af hensyn til sejlads og luftfart.

2.9 Miljø- og sejladshensyn i forbindelse med etablering af det interne ledningsanlæg m.v.

- 2.9.1 Når kablerne er etableret og indtegnet i de officielle søkort, vil der i henhold til § 4 i Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 939 af 27. november 1992 om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger blive etableret en sikkerhedszone på 200 m på hver side af søkablerne. Sikkerhedszonen indebærer, at der blandt andet etableres forbud mod ankring, og enhver brug af redskaber o.a., som slæbes på bunden. FOWF skal tage kontakt til Søfartsstyrelsen med henblik på at sikre beskyttelsen af søkabler i havvindmølleparken.
- 2.9.2 Såfremt der fjernes større sten langs kabeltraceerne, skal det aftales med Miljøstyrelsen, hvorvidt disse skal genudlægges. Flyttes sten og dette giver ændrede vanddybder, skal Søfartsstyrelsen og Geodatastyrelsen underrettes om placering og vanddybde.
- 2.9.3 Senest 4 uger og gerne 6 uger før arbejdet med udlægning af kablerne under havbunden forventes påbegyndt skal Søfartsstyrelsen underrettes herom. Med underretningen vedlægges en plan/koordinatliste for kabeltraceerne, en tidsplan og en detaljeret arbejdsbeskrivelse med angivelse af de anvendte arbejdsfartøjer, kaldesignaler, kontaktmuligheder samt oplysning om sejladshindrings udstrækning. Samtidig skal der vedlægges forslag til eventuel midlertidig afmærkning under arbejdets udførelse såvel som forslag til eventuel permanent afmærkning eller skiltning for kabeltraceerne. På baggrund af de meddelte oplysninger skal der optages dialog med Søfartsstyrelsen om trafikens sikring under arbejdets udførelse.
- 2.9.4 Søfartsstyrelsen skal under arbejdets udførelse holdes løbende underrettet om ændringer af tidspunkter, arbejdsmetoder m.v. Samtidig med arbejdets afslutning underrettes Søfartsstyrelsen samt Geodatastyrelsen herom. Snarest derefter tilsendes samme myndigheder ajourførte detaltegninger og positionsoplysninger.

- 2.9.5 Vilkårene 2.9.3 og 2.9.4. finder ikke anvendelse, hvis arbejdet foregår inden for et allerede afmærket arbejdsområde. Dog skal oplysninger om nøjagtig placering opgives til Geodatastyrelsen efter etablering.
- 2.9.6 Ved eventuelle senere reparationer af kablerne skal Søfartsstyrelsen underrettes efter gældende regler. Såfremt en reparation foranlediger ændring af et kables position eller nedgravningsdybde, skal ajourførte detailtegninger og positionsbestemmelser som ovenfor anført tilsendes Søfartsstyrelsen og Geodatastyrelsen efter arbejdets udførelse.
- 2.9.7 Såfremt kabler m.v. ikke længere anvendes efter deres formål, skal disse fjernes fuldstændigt fra søterritoriet, medmindre andet godkendes af relevante myndigheder.

2.10 Øvrige miljøkrav

- 2.10.1 Med henblik på at minimere risikoen for anlægsarbejdets påvirkning af områdets boble- og stenrev, skal der seneste to måneder før anlægsarbejdets opstart gentages en kortlægning af boble- og stenrev i kabelkorridoren og i området for havvindmøllerne (zonen omkring havvindmøllepositionerne). Kortlægningen skal indsendes til Energistyrelsens godkendelse forinden anlægsarbejdets påbegyndelse.
- 2.10.2 Med henblik på at minimere risikoen for anlægsarbejdets utilsigtede påvirkning af områdets boble- og stenrev, skal der indsendes en detailplan for ilandføringskablet fra anlægget til de strækninger, hvor kablet passerer inden for 50 m af enten boble- eller stenrev. Planen skal dokumentere, at forudsætningerne i miljøkonsekvensrapporten for projektet er overholdt. Detailplanen skal senest to måneder inden anlægsarbejdet påbegyndelse indsendes til Energistyrelsens godkendelse.
- 2.10.3 Med henblik på at styrke viden om havvindmøllers påvirkning af det marine miljø, skal FOWF igangsætte et overvågningsprogram. Programmet skal som minimum dække havpattedyr, flagermus og de for områdets relevante arter af fugle (alkefugle, tejst, tern, m.fl.), samt nærliggende revs biodiversitet. Programmet skal bl.a. kortlægge tætheden og fordeling af

fugle, flagermus og havpattedyr i området for havvindmøllerne og dets umiddelbare nærhed. Programmet skal bl.a. designes på en måde, så de indsamlede data kan anvendes til, at validere eksisterende kollisionsberegningsmodeller for flagermus og fugle.

Overvågningsprogrammet skal tilrettelægges på en måde, så det understøtter tidligere gennemførte undersøgelser i området og skal som et minimum dække 3 år (sæsoner) efter, at havvindmøllerne er opført.

Overvågningsprogrammet skal afsluttes ved indsendelse af en rapport, der præsenterer data, som forholder sig til øvrige relevante data for området. Der skal desuden fremsendes delrapporter, der præsenterer data fra hvert af de 3 år (sæsoner). Et forslag til overvågningsprogram skal senest den 1. august 2023 indsendes til Energistyrelsens godkendelse. Indsamlede rådata skal stilles til rådighed for offentligheden.

2.10.4 Såfremt etablering af kabler i kystområdet (overgangen mellem land og søterritoriet) skal ske ved styret underboring, må der kun anvendes borevæsker og additiver i boremudderet, der ikke udgør en risiko for vandmiljøet. Borevæsker og additiver i boremudderet må ikke indeholde biocider.

2.11 Servicing, arbejdsmiljø, beredskab mv.

2.11.1 FOWF skal beskrive, hvorledes vedligeholdelsen og servicing af havvindmølleparken vil blive udført, og forelægge dette for Energistyrelsen. Dette skal ske som del af ansøgningen til Energistyrelsen om elproduktionstilladelse.

2.11.2 Inden igangsættelsen af anlægsarbejderne på havet skal FOWF etablere en plan for miljøledelse og kvalitetssikring af de aktuelle arbejder. FOWF skal udføre arbejderne i henhold til planen.

2.11.3 Anlægget skal etableres i overensstemmelse med elsikkerhedsloven (lovbekendtgørelse nr. 26 af 10. januar 2019 med senere ændringer).

- 2.11.4 Der udarbejdes en beredskabsplan for såvel anlægsperioden som driftsperioden, som fremsendes til Energistyrelsen senest 3 måneder inden anlægsarbejdets påbegyndelse. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde en procedure for kontakt og inddragelse af Forsvarskommando (SKO) i tilfælde af fare for påsejling af en eller flere havvindmøller. Planen skal tillige beskrive procedure ved læk af olie eller kemikalier til havmiljøet.
- 2.11.5 FOWF skal følge de regler, der er angivet i bekendtgørelse nr. 2646 af 28. december 2021 om beredskab for elsektoren som et klasse 1 anlæg, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 1), herunder om beredskabsplanlægning, organisatoriske forhold, sikring af anlægget, operative forhold mv. og afholde omkostninger for beredskabsarbejde.
- 2.11.6 FOWF skal følge de regler, der er angivet i bekendtgørelse nr. 2647 af 28. december 2021 om it-beredskab for el- og naturgassektorerne som en kategori 1 virksomhed, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1 nr. 1), herunder om it-beredskabsplanlægning, organisatoriske forhold, sikring af anlægget, it-beredskabshændelser mv. og afholde omkostninger for it-beredskabsarbejde.
- 2.11.7 FOWF skal følge de retningslinjer og regler, der er angivet i Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021 af lov om arbejdsmiljø med senere ændringer og tilhørende bekendtgørelser, f.eks. bekendtgørelse nr. 117 af 5. februar 2013 om bygherrens pligter, bekendtgørelse nr. 110 af 5. februar 2013 om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø, samt bekendtgørelse nr. 2107 af 24. november 2021 om af bygge- og anlægsarbejde. Derudover gælder en række særbekendtgørelser f.eks. bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenumererede produkter, bekendtgørelse nr. 1793 af 18. december 2015 om arbejde med stoffer og materialer, bekendtgørelse nr. 1094 af 1. juni 2021 om indretning m.v. af maskiner, bekendtgørelse nr. 1795 af 18. december 2015 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrikoen ved arbejde med stoffer og materialer og bekendtgørelse nr. 428 af 5. april 2022 om anvendelse af tekniske hjælpemidler med senere ændringer.

2.11.8 FOWF skal tegne forsikring til dækning af de eventuelle skader, jf. 1.10.

2.12 Nedtagelse og afviklingsplan samt sikkerhedsstillelse

2.12.1 FOWF er forpligtet til for egen regning at genetablere den tidligere tilstand i området på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone, herunder foretage den oprensning og oprydning, som er nødvendig på området, samt at afvikle og helt bortskaffe elproduktionsanlægget inklusive alle komponenter på havet efter en af Energistyrelsen godkendt afviklingsplan, såfremt:

- a. Elproduktionstilladelsen udløber, jf. vilkår 1.12
- b. Anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges;
- c. Anlægget ikke længere anvendes som vindmøllepark; eller
- d. Vilkår for etablerings- eller elproduktionstilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Energistyrelsen kan pålægge FOWF i henhold til en af Energistyrelsen fastsat tidsplan helt eller delvist at fjerne alle anlæg.

2.12.2 FOWF skal indsende en plan for afviklingen af havvindmølleparken, dvs. vindmøllerne med tilhørende interne opsamlingsnet (herefter afviklingsplan) på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone til Energistyrelsens godkendelse,

- a. Senest 2 år inden udløb af elproduktionstilladelsen,
- b. 2 år før det tidspunkt, hvor et eller flere anlæg mv. forventes at ville have udtjent deres formål,
- c. Hvis anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges, eller
- d. Hvis vilkårene i elproduktionstilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

2.12.3 Afviklingsplanen skal indeholde en redegørelse for fjernelsen af anlæggene og forslag til en tidsplan for gennemførelsen. Energistyrelsen kan fastsætte nærmere krav til, hvad planen skal indeholde.

Ud over en plan for den fysiske afvikling af parken skal FOWF i overensstemmelse med de til den tid gældende miljøvurderingsregler sammen med afviklingsplanen indsende en detaljeret vurdering af planens eventuelle miljøkonsekvenser. Miljøvurderingen skal give Energistyrelsen grundlaget for at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, konsekvensvurdering vedrørende Natura 2000-områder samt nærmere vurderinger i forhold til bilag IV-arter. Såfremt der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport eller konsekvensvurdering mv., offentliggøres denne afgørelse senest samtidig med, at tilladelse meddeles ansøgeren.

- 2.12.4 Energistyrelsen vil sende afviklingsplanen og miljøvurderingen i høring hos relevante myndigheder med henblik på at fastsætte specifikke vilkår for afviklingen af havvindmølleparken. Det drejer sig eksempelvis om vilkår vedrørende sejladssikkerhed, afmærkning eller miljøbeskyttelse.
- 2.12.5 Såfremt kun en delvis fjernelse af anlægget til den tid vil være påkrævet, kan dette ledsages af et krav om, at tilbageblivende dele af fundamenterne ikke må blotlægges i forbindelse med naturlige, dynamiske ændringer i sedimentet. Det kan endvidere forventes, at der vil blive stillet krav om, at der skal anvendes den bedst tilgængelige teknik og den bedste miljømæssige praksis i forbindelse med fjernelse af anlægget.
- 2.12.6 FOWF skal stille en tilstrækkelig og af Energistyrelsen godkendt sikkerhed for nedtagning og afvikling af anlægget på havet. Sikkerhedsstillelse skal være etableret senest 15 år efter levering af første kWh fra første mølle. Senest 2 år før elproduktionstilladelsens udløb eller 2 år før det tidspunkt, hvor anlægget ønskes taget ud af drift, skal FOWF forelægge en plan til Energistyrelsens godkendelse for, hvordan nedtagningen af anlægget vil blive gennemført.
- 2.12.7 Ved fastlæggelsen af beløbsbegrænsningen i vilkår 2.12.6 beregnes størrelsen af sikkerhedsstillelsen ud fra en uafhængighed tredjemandsvurdering af omkostningerne forbundet med opfyldelse af forpligtelserne i vilkår nr. 2.12.1.

2.12.8 Omkostningerne til den uafhængige tredjemandsvurdering afholdes af FOWF.

2.12.9 FOWF skal hvert femte år fremsende en opdatering af den uafhængige tredjemandsvurdering af omkostninger forbundet med opfyldelse af vilkår 2.12.1, som Energistyrelsen har taget udgangspunkt i ved fastlæggelse af beløbsbegrænsningen i vilkår nr. 2.12.6. i nærværende tilladelse, medmindre andet aftales med Energistyrelsen.

2.12.10 Energistyrelsen kan på baggrund af en opdatering af den uafhængige tredjemandsvurdering kræve, at sikkerheden skal forhøjes, eller tillade at sikkerheden nedsættes. Dette vil normalt forudsætte, at den opdaterede vurdering afviger fra den seneste med mere end +/- 15 %, medmindre særlige omstændigheder gør sig gældende.

Sikkerhedsstillelsen, som er stillet i medfør af vilkår 2.12.6. i nærværende tilladelse, bortfalder hverken helt eller delvist som følge af, at der foretages en opdatering af den uafhængige tredjemandsvurdering, medmindre Energistyrelsen skriftligt accepterer dette.

Såfremt de faktiske udgifter til nedtagelse og afvikling af anlægget overstiger sikkerhedsstillelsen, hæfter FOWF fortsat herfor.

2.12.11 Kan FOWF senere over for Energistyrelsen dokumentere, at omkostningerne til nedtagning og afvikling må forventes at blive lavere, kan Energistyrelsen beslutte at nedsætte dette beløb. Energistyrelsen forbeholder sig ret til at kræve en tredjepartsverificering af vurderingen af omkostningerne til nedtagning og afvikling på FOWFs regning.

2.12.12 Sikkerhedsstillelsen kan stilles i form af en bankgaranti eller moderselskabsgaranti. Den finansielle institution, moderselskabet eller lignende, der stiller garantien, skal opfylde nærmere krav, herunder fx til credit rating, som fastsættes af Energistyrelsen. Garantien skal dække alle potentielle omkostninger forbundet med nedtagnings- og oprydningsforpligtelsen. For at Energistyrelsen kan acceptere en moderselskabsgaranti for sikkerheden, skal moderselskabet have en

fornøden finansiell kapacitet, som vil blive vurderet af Energistyrelsen. Moderselskabet skal efter anmodning fra Energistyrelsen indsende en fornyet dokumentation for selskabets finansielle kapacitet til Energistyrelsen, således at Energistyrelsen løbende kan sikre sig, at den finansielle kapacitet er til stede. FOWF hæfter dog for alle udgifter forbundet med oprydningen, uanset at disse overstiger den stillede sikkerhed.

3. Tilsyn

- 3.1. Energistyrelsen fører tilsyn med overholdelse af vilkårene i tilladelsen efter VE-lovens bestemmelser samt med beredskab og IT-sikkerhed. Energistyrelsen koordinerer i nødvendigt omfang tilsynet med relevante myndigheder.
- 3.2. Til brug for Energistyrelsen tilsyn skal FOWF senest 4 uger efter at denne tilladelse er meddelt, indsende en opdateret, overordnet tidsplan, der viser:
 - a. Hvornår FOWF forventer, at hele havvindmølleparken kan være tilsluttet det kollektiv elnet.
 - b. Forslag til tidspunkter for statusmøder med Energistyrelsen, rapportering af status m.v.
 - c. Tidspunkter for afholdelse af møder om køberets- og værditabsordningen.
 - d. Milepæle for samarbejdet med ELINOR for så vidt gælder landdele af det interne opsamlingsnet.
 - e. Tidspunkt for levering af første kWh fra første mølle til det kollektive elnet.

- f. Tidspunkt for tilslutning af sidste mølle til det kollektive elnet.
 - g. Hvornår FOWF forventer at fremsende ansøgning om tilladelse til at udnytte vindenergien (elproduktionstilladelsen).
- 3.3. FOWF skal løbende eller senest 3 måneder før anlægsarbejdet ønskes påbegyndt indsende dokumentation for at vilkårene i denne tilladelse er opfyldt, eller vil blive opfyldt på de for vilkårene relevante tidspunkter. Dokumentationen skal omfatte følgende:
- a. En opdateret støjprognose for undervandsstøj.
 - b. Resultatet af geotekniske undersøgelser til orientering til Energistyrelsen.
 - c. Oversigt over underleverandører af hovedkomponenter, herunder møller og fundamenter, samt hovedopgaver i anlægsarbejdet, herunder fx ramning af monopæle og installation af hovedkomponenter.
 - d. Endelige tekniske specifikationer for den valgte mølletype herunder certifikat i henhold til de gældende regler for certificering af vindmøller, hvis dette foreligger.
 - e. Dokumentation for at fundamenterne imødekommer eventuelle krav fra Søfartsstyrelsen ift. kollisionsvenlig udformning.
 - f. En fortegnelse over anlægget indeholdende illustration af mølleplaceringerne, det interne opsamlingsnet frem til koblingsstationen samt koordinater for de enkelte møller.
 - g. Afrapportering (survey report) for tilstedeværelsen og håndteringen af UXO i området.
 - h. Håndtering af fortidsminder og arkæologiske fund, herunder frigivelseserklæring fra Slots- og Kulturstyrelsen, når denne foreligger.
 - i. Midlertidig og permanent afmærkning af hhv. arbejdsområde, havvindmølleparken, kabler og møller i forhold til skibs- og flytrafik

- som aftalt med/godkendt af Søfartsstyrelsen og Trafikstyrelsen samt retningslinjer for transport som aftalt med Søfartsstyrelsen.
- j. Afklaring med Trafikstyrelsen om muligheden for at implementere lysdæpende foranstaltninger og godkendelse heraf.
 - k. Plan for miljøledelse og kvalitetssikring af arbejde udført i forbindelse med projektet samt beredskabsplaner.
 - l. Foreløbig risiko- og sårbarhedsanalyse (ROS) med udgangspunkt i Energistyrelsens ROS-materiale, herunder ROS, IT-ROS samt vejledning hertil og skabelon til konklusionsrapport, som kan rekvireres hos Energistyrelsen, samt udkast til beredskabsplan.
 - m. Dokumentation for tegnede forsikringer i henhold til pkt. 1.11.
 - n. Relevant korrespondance med andre berørte myndigheder, der dokumenterer, at FOWF overholder vilkår i tilladelse, der ikke henhører under Energistyrelsens ressortområde.
- 3.4. Detaljerede aftaler vedrørende vilkår for anlægget skal drøftes direkte med den ressortmyndighed, som vilkåret er stillet på vegne af.
- 3.5. Arbejdstilsynet fører tilsyn med arbejdsmiljøet før, under og efter etableringen af havvindmølleparken.
- 3.6. Søfartsstyrelsen fører tilsyn med arbejdsmiljøet til søs, på flydende og flytbare platforme (jack-up platforme o.l.) og med dykning før, under og efter etableringen af havvindmølleparken.
- 3.7. Søfartsstyrelsen fører tilsyn med afmærkning for søfarten.
- 3.8. Søfartsstyrelsen godkender og fører tilsyn med oprettelse og overholdelse af midlertidige (afmærkede) arbejdsområder.
- 3.9. Søfartsstyrelsen godkender og fører tilsyn med anvendte arbejds- og afviserfartøjer mv.

- 3.10. Miljøstyrelsen fører miljøtilsyn i forbindelse med etableringen og driften af havvindmølleprojektet samt tilsyn med støj fra vindmøllerne jf. bekendtgørelse om støj fra vindmøller nr. 135 af 7. februar 2019. Dette gælder dog ikke tilsyn med undervandsstøj.
- 3.11. Forsvarskommando (FKO) kan stille krav om mulighed for optagelse af olieprøver både fra landanlæg og fra de enkelte havvindmøller.
- 3.12. FOWF skal i øvrigt tåle de kontrolforanstaltninger, som politiet, toldvæsenet, Værnsfælles Forsvarskommando, Marinestaben, fiskerikontrollen (Fiskeristyrelsen) eller anden offentlig myndighed måtte foretage for at sikre opretholdelsen af bestemmelserne for etableringen og driften af havvindmølleparken.
- 3.13. FOWF skal stille søværts transport- og opholdsfaciliteter samt intern transport i anlægsområdet til rådighed i forbindelse med udøvelsen af tilsyn.

4. Direkte og indirekte overdragelse af tilladelsen

- 4.1. FOWF kan ikke uden Energistyrelsens tilladelse direkte eller indirekte overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge denne tilladelse til tredjemand. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet fortsat er til stede. Samtykke vil kun blive givet, hvis det kan gøres i overensstemmelse med den til enhver tid gældende VE-lov samt alle vilkår stillet i denne tilladelse.
- 4.2. Energistyrelsen er berettiget til at anmode FOWF om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede overdragelse.

5. Overholdelse af tilladelsens vilkår

- 5.1 FOWF er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. VE-lovens § 59. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.
- 5.2 Energistyrelsen kan opkræve gebyr for arbejde forbundet med behandling af og tilsyn med tilladelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1460 af 25. juni 2021 om betaling for myndighedsbehandling i Energistyrelsen.
- 5.3 Tilladelsen kan tilbagekaldes, såfremt nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
- 5.4 Der kan pålægges bødestraf, jf. VE-lovens § 72, ved
- Tilsidesættelse af vilkår i denne tilladelse,
 - Undladelse af at efterkomme påbud eller forbud efter VE-loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold,
 - Undladelse af at afgive oplysninger som omhandlet i VE-lovens § 59 eller
 - Afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller undladelse af at afgive oplysninger efter anmodning.

Det skal understreges, at der i en række af vilkårene for tilladelsen henvises til love og regler udstedt i medfør af visse love, som ressortmæssigt henhører under andre myndigheder end klima-, energi- og forsyningsministeriet. Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke alle relevante regler mv., som bygherren er forpligtet til at følge, er nævnt i denne tilladelse. Det bemærkes i den sammenhæng, at der til alle tider kan forekomme ændringer i de gældende regler, hvorfor bygherren skal være opmærksom på, at den til enhver tid gældende lovgivning skal følges.

Omkostninger, som måtte følge af vilkår, der måtte blive stillet på baggrund af gældende lovgivning, er Energistyrelsen uvedkommende.

6 Afgørelsens begrundelse

6.1 Grundlaget for afgørelsen

Afgørelsen er truffet på baggrund af Frederikshavn OWF's ansøgning om etableringstilladelse af den 20. maj 2022 og miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark af 7. april 2022 med tilhørende baggrundsrapporter. Rapporten beskriver det konkrete projekts forventede indvirkninger på miljøet i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 20. I grundlaget for afgørelsen indgår desuden de foranstaltninger, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, som en integreret del af projektet og har til hensigt at mindske projektets forventede påvirkninger.

Afgørelsen er desuden truffet på baggrund af Energistyrelsen udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten til FOWF af den 26. november 2019, som senere er erstattet af en opdateret udtalelse af 1. marts 2021, samt Energistyrelsen afgørelse af 26. april 2022 om godkendelse af miljøkonsekvensrapporten bestående af en miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark. Endeligt er afgørelsen truffet på baggrund af den offentlige høring af miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark, herunder de høringssvar og høringsnotater, der er udarbejdet som en del af høringen. Der henvises til afsnit 6 nedenfor for en nærmere redegørelse om den offentlige høring af miljøkonsekvensrapporten for Frederikshavn Havvindmøllepark.

Afgørelsen er endvidere truffet på baggrund af FOWF og European Energy's seneste regnskaber, samt oplysninger om forventet indgåelse af aftale om samarbejde med en drift- og vedligeholdelsesleverandør. Der henvises til afsnittet om teknisk og finansiel kapacitet nedenfor, samt vilkår herom ovenfor.

Afgørelsen er truffet i medfør af VE-lovens § 25.

6.2 Begrundelsen for afgørelsen

Projektet Frederikshavn Havvindmøllepark er omfattet af bilag 2, punkt 3, litra j i miljøvurderingsloven og projektet er blevet underlagt krav om miljøvurdering, før der tages stilling til, om projektet kan gennemføres. Energistyrelsen har gennemgået miljøkonsekvensrapport for Frederikshavn Havvindmøllepark af 7. april 2022 med tilhørende baggrundsrapporter og finder, at rapporten opfylder kravene i miljøvurderingslovens § 20, og at de i rapporten indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte. Energistyrelsen finder endvidere, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Energistyrelsens udtalelse af 26. november 2019, som senere er erstattet af en opdateret udtalelse af 1. marts 2021.

Nærværende tilladelse efter VE-lovens § 25 meddeles, idet Energistyrelsen vurderer, at etablering og drift af Frederikshavn Havvindmøllepark inden for rammerne af miljøkonsekvensrapport af 7. april 2022 og under iagttagelse af de i nærværende tilladelse angivne miljøvilkår, ikke vil medføre uacceptable miljøpåvirkninger. Desuden vurderer Energistyrelsen, at projektet kan etableres i overensstemmelse med nationale og internationale beskyttelsesbestemmelser, herunder habitatdirektivet¹ og fuglebeskyttelsesdirektivet², idet projektet ikke vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områder eller bilag IV arter. Energistyrelsen har også vurderet, at det er udelukket, at projektet vil kunne medføre en negativ påvirkning af havstrategiområder, eller vandområder udpeget i medfør af lov om vandplanlægning³.

Det er også Energistyrelsens vurdering, at projektet ikke påvirker opfyldelse af miljømål om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand for kystvande jf. vandområdeplanerne. Projektet vurderes således ikke i betydende grad, at kunne påvirke de kvalitetselementer, der ligger til grund for vurderingen af miljømålene.

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer

² Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle

³ LBK nr. 126 af 26. januar 2017.

Energistyrelsen vurderer også, at der ikke er krav om samtykke fra miljøministeren for, at projektet kan gennemføres, idet projektet ikke vurderes at have væsentlige grænseoverskridende miljøpåvirkninger, jf. miljøvurderingslovens § 38.

Det er samlet Energistyrelsens vurdering, at de miljøpåvirkninger, som projektet forventes at medføre ikke er af en sådan karakter eller omfang, at det taler imod, at projektet etableres.

Energistyrelsen har vurderet projektets virkninger på miljøet i forhold til befolkningen og menneskers sundhed, den biologiske mangfoldighed, havbund, vand, luft, klima, materielle goder, kulturarv og landskab samt samspillet mellem disse faktorer. I vurderingen har Energistyrelsen særligt lagt vægt på følgende forhold:

6.2.1 *Luftbåren støj fra vindmøllerne i driftsfasen*

Det er Miljøministeriet, der forvalter reglerne om støj fra vindmøller og regler her om fremgår af vindmøllebekendtgørelsen⁴. Energistyrelsen har i samarbejdet med Miljøministeriet vurderet, at beregninger og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten for projektet er foretaget i overensstemmelse med de metoder, der fremgår af vindmøllebekendtgørelsen, og at støjberegningerne er retvisende. Energistyrelsen er tillige enig i rapportens konklusioner om, at projektet vil overholde gældende grænseværdier i henhold til vindmøllebekendtgørelsen.

6.2.2 *Visuel påvirkning, kystlandskab, rekreativ anvendelse og kulturarv*

Energistyrelsen vurderer, at projektet vil medføre en væsentlig visuel påvirkning, idet møllerne i områder med frit udsyn fra kysten og i det umiddelbare kystlandskab kan være fremtrædende elementer. Det gør sig særligt gældende på Hirsholmene, hvor afstanden til nærmeste mølle er 1,8 km. Styrelsen vurderer endvidere, at projektet vil kunne opleves som en forstyrrelse af landskabet og oplevelsesværdien på de

⁴ Bek nr. 135 af 7. februar 2019.

steder, hvor udsigten ud over havet i dag er uforstyrret af faste tekniske anlæg, herunder også i forhold til den lysmarkering, som er påkrævet af hensyn til sejlads- og flysikkerheden. Derudover vurderer styrelsen, at projektets visuelle påvirkning vil kunne få betydning for den rekreative oplevelse i området, eksempelvis på Hirsholmene.

Energistyrelsen vurderer imidlertid, at de visuelle miljøpåvirkninger ikke er af et sådan omfang eller karakter, at der ikke kan meddeles tilladelse til projektet. Styrelsen lægger i den forbindelse bl.a. til grund, at projektet er ansøgt under den politisk vedtagne åben dør-ordning, der giver mulighed for, at der etableres vindmøller tæt på kysten og at der ikke er regler, der regulerer den visuelle eller landskabelige påvirkning fra projekter på havet, som eksempelvis naturbeskyttelseslovens eller planlovens bestemmelser om hhv. beskyttelseslinjer og kystnærhedszone.

Det er særligt afstanden til vindmøllerne, der bevirker den visuelle og landskabelige påvirkning, og det er derfor også Energistyrelsens vurdering, at det ikke er muligt i særlig grad at ændre påvirkningen, og ej muligt at afværge inden for det ansøgte mølleområde. Det bemærkes i den forbindelse, at der i de indledende drøftelser mellem bygherrer og Frederikshavn Kommune om projektet bl.a. blev truffet beslutning om, at lade én af de oprindeligt seks projekterede møller (den nærmest Hirsholmene) udgå af projektet, og dermed mindske de visuelle påvirkninger på Hirsholmene.

Det bemærkes dog, at der i dag findes tekniske løsninger til styring af markeringslys af hensyn til flysikkerheden (tænd/sluk), der kan reducere de visuelle påvirkninger særligt om natten. Energistyrelsen har på den baggrund stillet vilkår om, at der skal installeres sådan et system, såfremt Trafikstyrelsen kan tillade dette.

6.2.3 *Natura 2000 og bilag IV-arter*

Der er udarbejdet en Natura-2000 konsekvensvurdering for projektet, idet det ikke indledningsvis kunne afvises, at projektet ville kunne medføre en skade på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder,

herunder Natura 2000-område nr. 4, der ligger umiddelbart op af projektet, og hvor ilandføringskablet skal føres igennem.

Habitatområder: Der er bl.a. i miljøkonsekvensrapporten kap. 22 redegjort for projektets potentielle påvirkning af habitatområder. I den forbindelse fremhæves vurderingen af anlægning af elkablet, der ønskes nedspulet igennem Natura-2000 område nr. 4 med bl.a. habitatnaturtypen sandbanker. På de strækninger, hvor kablet føres tæt forbi boble- og stenrev anlægges kablet dog frit på havbunden for at undgå nedspuling og dermed mindske miljøpåvirkninger af boble- og stenrev. Der er i miljøkonsekvensrapporten bl.a. redegjort for, at det er en meget lille del af det samlede areal af habitatnaturtypen sandbanke, der fysisk påvirkes af nedspulingen (0,007%), og at faunaen hurtigt vil genetablere i det påvirkede område. Det er vurderet, at påvirkningen af habitatnaturtypen sandbanke er lille, kortvarig og fuldt reversibel, og at nedspulingen af kablet, ikke er til hinder for opnåelsen af gunstig bevaringsstatus for habitatnaturtypen sandbanker. I forhold den potentielle påvirkning af boble- og stenrev, så vurderes den også at være lille, kortvarig og fuldt reversibel, og at projektet ikke vil være til hinder for opnåelsen af gunstig bevaringsstatus for naturtyperne boble- og stenrev. Energistyrelsen er enig i denne vurdering.

Fuglebeskyttelsesområder: Der er bl.a. i miljøkonsekvensrapportens kap. 16 og 22 vurderet på projektet potentielle påvirkning af fugle, herunder de fugle, der er på udpegningsgrundlaget for en række nærliggende fuglebeskyttelsesområder. Det er bl.a. vurderet, at påvirkninger der skyldes potentielle kollisioner og fortrængnings- og barriereeffekter, vil være små og uden betydning for bestandene. Det gælder også hvis projektet vurderes i kommutation med andre kendte planer og projekter. Energistyrelsen er enig i denne vurdering.

Marine pattedyr: Marine pattedyr (marsvin m.fl.) er beskyttet som bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde, og er på udpegningsgrundlaget for en række habitatområder. Der er i miljøkonsekvensrapporten bl.a. lavet en detaljeret vurdering af påvirkningen af støj fra installation af vindmøllefundamenter (monopæle) på marine pattedyr. Det er vurderet, at såfremt

anlægsarbejdet gennemføres i overensstemmelse med de danske retningslinjer for undervandsstøj for nedramning af pæle, og de vilkår og grænseværdier for støj, der følger heraf, så kan det udelukkes, at der vil ske væsentlige forstyrrelser af marsvin, sæler og øvrige marine pattedyr i deres naturlige udbredelsesområde. Energistyrelsen er enig i denne vurdering, og finder således, at det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i kombination med andre kendte planer eller projekter væsentligt vil medføre væsentlig forstyrrelse af bilag IV-arter eller beskadige eller ødelægge yngle- eller rastoområder for arterne.

6.2.4 *Finansiel og teknisk kapacitet*

Energistyrelsen vurderer på baggrund af nedenstående, at FOWF med støtte fra deres moderselskab European Energy A/S vil have den fornødne finansielle kapacitet til at opføre, vedligeholde, drive og nedtage Frederikshavn havvindmøllepark.

Vurderingen er foretaget med baggrund i en nærmere gennemgang af både FOWF og European Energy A/S's regnskaber. Energistyrelsen har i vurderingen af den finansielle kapacitet lagt vægt på diverse nøgletal i årsrapportenerne.

FOWF: FOWF har fremsendt årsrapporter for de seneste tre år til Energistyrelsen. Der er Energistyrelsens vurdering, at FOWF ikke i sig selv har den fornødne finansielle kapacitet til at opføre, vedligeholde, drive Frederikshavn havvindmøllepark, og dermed at være i stand til at betale alle skyldige forpligtigelser, der måtte følge af nærværende tilladelse.

European Energy A/S: Energistyrelsen har derfor ligeledes foretaget en vurdering af European Energy A/S finansielle kapacitet samt vurderet, hvorvidt sikkerhedsstillelse ved en støtteerklæring og en moderselskabsgaranti kan stilles af dette selskab for at skabe den fornødne finansielle kapacitet for FOWF.

Det følger af årsrapporterne fra 2019, 2020 og 2021 for European Energy A/S, at selskabet har været overskudsgivende i ovennævnte regnskabsår.

Efter en konkret vurdering finder Energistyrelsen, at European Energy A/S har den fornødne finansielle kapacitet til at stille en støtteerklæring for FOWF som sikkerhed for, at FOWF er i stand til at betale alle de skyldige forpligtelser, der måtte følge af nærværende tilladelse samt vedligeholdelsen og driften af Frederikshavn havvindmøllepark og en moderselskabsgaranti, som sikkerhed for nedtagnings- og reetableringsforpligtelsen for Frederikshavn havvindmøllepark. Energistyrelsen har i sin vurdering lagt vægt på, at European Energy A/S har haft en stabil egenkapital og betryggende soliditetsgrad i regnskabsårene 2019, 2020 og 2021.

Støtteerklæring: På det foreliggende grundlag vurderer Energistyrelsen, at FOWF med støtte fra European Energy A/S har den fornødne finansielle kapacitet til at opføre samt varetage den daglige drift, vedligeholdelse og administration af Frederikshavn Havvindmøllepark. European Energy A/S skal underskrive en ubetinget og uigenkaldelig støtteerklæring, som er Energistyrelsen i hænde senest 1 måned efter udstedelsen af nærværende tilladelse, og som sikrer at FOWF er i stand til at betale alle de skyldige forpligtelser, der måtte følge af nærværende tilladelse, jf. vilkår 1.14.

Moderselskabsgaranti: På baggrund af en konkret vurdering har Energistyrelsen vurderet, at European Energy A/S har den fornødne finansielle kapacitet til at stille en moderselskabsgaranti, som sikkerhed for nedtagnings- og reetableringsforpligtelsen for Frederikshavn havvindmøllepark.

Moderselskabsgarantien skal opfylde de vilkår der fremgår af vilkår 2.12.

Energistyrelsen accepterer på den baggrund, at der stilles en moderselskabsgaranti fra European Energy A/S.

Beløbsbegrænsning:

Til fastlæggelsen af beløbebegrænsningen på moderselskabsgarantien skal der udarbejdes en uafhængig tredjemandsvurdering af

omkostningerne forbundet med nedtagnings- og reetableringsforpligtigheden, jf. vilkår 2.12.7.

6.2.5 *Teknisk kapacitet*

FOWF skal varetage den daglige drift, vedligeholdelse og administration af Frederikshavn Havvindmøllepark.

Ved vurderingen af hvorvidt at FOWF har den tekniske kapacitet til at varetage den daglige drift, vedligeholdelse og administration af Frederikshavn Havvindmøllepark, har Energistyrelsen lagt vægt på at FOWF og European Energy A/S har oplyst, at det forventes, at der indgås en O&M aftale med Vestas om service og drift af vindmøllerne. For at sikre overholdelse af dette, fastsættes der vilkår om, at FOWF skal fremsende en O&M aftale til Energistyrelsen senest 3 måneder efter udstedelsen af nærværende tilladelse, jf. vilkår 1.18. Energistyrelsen bemærker, at service og vedligeholdelse af Frederikshavn Havvindmøllepark skal overholde regler og krav i bekendtgørelse nr. 1773 af 30. november 2020 om teknisk certificering og servicering af vindmøller m.v., og at arbejdet skal varetages af en virksomhed, som er registeret ved Energistyrelsen, og som er certificeret til at udføre service og vedligeholdelse af havvindmøllerne.

På baggrund af ovenstående er det Energistyrelsens vurdering, at FOWF har den fornødne tekniske kapacitet.

Dog vil det forhold, at en tredjepart i praksis udfører service og vedligeholdelse ikke ændre ved, at det er FOWF, som skal sikre, at den fornødne tekniske kapacitet i forhold til den daglige drift, vedligeholdelse og administration af havvindmølleparken til enhver tid er til stede.

7 Sagsforløb

European Energy A/S søgte den 18. juli 2017 om tilladelse til at lave forundersøgelser for opstilling af havvindmøller i et område øst for Frederikshavn med en installeret effekt på op til 72 MW. På den baggrund meddelte klima-, energi- og forsyningsministeren den 21. december 2018 forundersøgelsestilladelse til European Energy A/S.

Energistyrelsen godkendte den 29. august 2019, at forundersøgelsestilladelsen blev overdraget til FOWF, som i denne sag repræsenteres af European Energy A/S

Energistyrelsen gennemførte i perioden fra den 3. juli 2019 til den 14. august 2019 en offentlig høring af projektet med indkaldelse af ideer og forslag til miljøkonsekvensrapporten for Frederikshavn Havvindmøllepark. Energistyrelsen udarbejdede den 26. november 2019 en afgrænsningsudtalelse, som senere er erstattet af en opdateret udtalelse af 1. marts 2021. Frederikshavn Kommunes har afgivet afgræsningsudtalelse for landdelen af projektet den 25. februar 2021.

European Energy A/S indleverede den 7. april 2022 en forundersøgelserapport bestående af en miljøkonsekvensrapport for projektet. Energistyrelsen godkendte den 26. april 2022 miljøkonsekvensrapporten jf. § 24, stk. 1 i VE-loven.

European Energy A/S fremsendte den 20. maj 2022 ansøgning om etableringstilladelse.

Energistyrelsen sendte den 25. maj. 2022 miljøkonsekvensrapporten, ansøgningen om etableringstilladelsen og et udkast til etableringstilladelse i offentlig høring med frist for bemærkninger den 5. august 2022.

Projektbeskrivelse

Projektet omfatter opstillingen af fem vindmøller på havet i et område øst for Frederikshavn og syd for Hirsholmene, herunder etablering af det interne ledningsnet. Der vil blive installeret vindmøller med to forskellige højder, og de vil blive fordelt, så havvindmøllerne på de tre sydlige positioner (positionerne 5-6-7) får en total højde på 256 meter og en rotordiameter på 236 meter. De to nordlige møller (position 8 og 9) får en totalhøjde på 182 meter og en rotordiameter på 162 meter. Møllerne vil blive installeret på fundamenter af monopæle. For begge mølletyper vil frihøjden fra havoverfladen (HAT) til rotortip være 20 meter.

Møllerne placeres i henhold til ansøgningen på de positioner, der er anført ovenfor under vilkår 2.1. Den indbyrdes afstand mellem møllerne vil variere mellem 720 til 800 meter. Vindmøllerne vil give en samlet effekt på op til 72 MW.

llandføringskablet løber 5 km fra position 8 til den nordlige del af Frederikshavn havn, hvor både højspændingskabel og fiberkabel vil blive samlet med muffe i overgangen fra søkabel til landkabel.

Ud over etablering af de fem møller på havet, samt det interne ledningsnet, vil kablet på land blive ført gennem Frederikshavn by og forbundet med det eksisterende el-net på Starbakke koblingsstation. Tilladelser hertil meddeles af Frederikshavn Kommune.

Offentlig høring af miljøkonsekvensrapport

Energistyrelsen og Frederikshavn Kommune gennemførte i perioden den 25. maj til 5. august 2022 en offentlig høring af miljøkonsekvensrapport af 7. april for Frederikshavn Havvindmøllepark med tilhørende bilag, samt udkast til myndighedernes afgørelser (2. offentlighedsfase).

Der henvises i øvrigt til ansøgningen om etableringstilladelse af 20. maj 2022 om etablering af Frederikshavn Havvindmøllepark (bilag 1).

Energistyrelsen offentliggør i medfør af miljøvurderingslovens § 37, stk. 1 og miljøvurderingsbekendtgørelsens § 13, stk. 2 følgende oplysninger på Energistyrelsens hjemmeside:

- Energistyrelsens afgørelse, herunder de betingelser, der er knyttet hertil, de vigtigste begrundelser og overvejelser, der ligger til grund for styrelsens afgørelse samt oplysninger om proceduren for offentlig deltagelse.
- Høringsnotat indeholdende resultaterne af 2. offentlighedsfase, herunder Energistyrelsens bemærkninger samt angivelse af, hvordan høringssvarene er indgået i Energistyrelsens afgørelse. Energistyrelsens afgørelsen vil desuden blive sendt til berørte myndigheder og organisationer, som blev hørt under 2. offentlighedsfase.

[Link til Energistyrelsens hjemmeside med offentliggjorte materiale.](#)

8 Offentliggørelse og klageadgang

Denne afgørelse med tilhørende oplysninger offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside, i henhold til miljøvurderingslovens § 37 stk. 1, og § 13 i bekendtgørelse nr. 1376 af 21. juni 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter sendes til berørte myndigheder og organisationer.

Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 66 og 67 i VE-loven af klageberettigede, herunder af klageberettigede foreninger og organisationer, indbringes for Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800, Viborg, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage>, eller pr. e-mail til ekn@naevneneshus.dk.

Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen om at meddele denne tilladelse er offentligt bekendtgjort.

Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Med venlig hilsen

Mikkel Vinter Henriksen